

Redactare: Alexandra Turcu
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DELASKELA, SORIN

Destrămare / Sorin Delaskela. - Pitești : Paralela 45, 2019

ISBN 978-973-47-3076-6

821.135.1

SORIN DELASKELA

destrămare

Copyright © Editura Paralela 45, 2019

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

Editura Paralela 45

Cuprins

Lucrurile ritmice / 7

That Old Feeling / 21

Bărbatul destrămat / 29

Lucruri imponderabile / 36

Infidelitate / 48

Plaja pustie / 73

Animalul obscur / 87

Straturi polimerice / 100

Patruzecișicinci / 114

Budapesta / 146

Pragul lactat / 154

Narcotic / 168

Inimile noastre prăpădite / 175

Lucrurile ritmice

Duminică dimineața, indiferent de starea vremii, mă găsiți pe fostul stadion CFR. Alerg fără grabă, contemplând ce a mai rămas în picioare din acest loc cândva plin de freamăt. Cu ani în urmă, ici-colo de-a lungul pistei erau panouri din tablă. Încă se mai puteau desluși vechi îndemnuri la o viață închinată muncii și păcii. Litere sfâșiate, roșii și albastre, caligrafiat cu o migală desăvârșită, demnă de o cauză mai bună. Înscrișuri atinse de o paloare adâncă și fără recurs. Din gard nu a mai rămas mai nimic. Câteva ochiuri ruginite de plasă metalică, prinse în cadre rigide; par opera nocturnă și dezlănătă a unui păianjen opiomani.

Tălpile bascheților tasează, scrâșnind, zgura violacee. Trec prin dreptul turnurilor de proiectoare, longiline și scheletice. Sus, ogive din aluminiu, filamente a căror incandescență taie câmpul nocturn în fâșii de lumină lăptoasă. Alunec ușurel până ce apare, în dreapta, clădirea fostelor vestiare. Apoi tribuna oficială, un corp distrofic, abandonat, dar cu un chip vesel, plin de graffitti, de cercuri mov și expresii condensate, obscene și microbiste. Câțiva ploi bătrâni păzesc locul – sunt aici din timpuri vechi. Sub foșnetul lor firav s-au ridicat aceste tribune, s-au contopit oamenii și strigătele lor ciudate, loviturile de pedeapsă, lacrimile, uralele și toată nebunia.

Vremurile de glorie ale acestui loc s-au stins, pentru totdeauna, nimic nu le va mai readuce la viață vreodată. În urmă cu doi ani au vrut să dărâme stadionul și să construiască un hipermarket. Dar până la urmă nu s-a întâmplat nimic, slavă Domnului! Au fost, e adevărat, niște proteste. Câteva asociații eco și cluburi sportive, destul de vehemente, deși de mică amploare, s-au agitat străbătând bulevardul Lascăr Catargiu, strângând semnături. Voci și chipuri sub porta-voci, în zumzetul vesel al stegulețelor din plastic, de un verde opalin. Oricum, important e faptul că pe fostul stadion lucrurile au rămas pe mai departe neschimbate, într-o lentă și plăcută degradare. Nu am apucat să semnez nicio petiție. Pur și simplu la orele acelea eram la serviciu. Altfel, desigur, aș fi semnat, fără nicio ezitare, primind un ecuson cu imaginea unui delfin azuriu, împărțind pliante Royal canin, bând ceai din păhăruțe de hârtie cerată, alături de toate figurile acelea vag cunoscute și joviale, de care, totuși, nu simt că mă leagă mare lucru, dincolo de oboseala urbană continuă și difuză care ne strânge în brațele ei de gibbon.

Chiar dacă stadionul a fost scos din circuitul sportiv de foarte multă vreme, porțile lui au rămas deschise pentru cei care vor să-și plimbe câinii, să joace o partidă de fotbal, amicală, sau pur și simplu să alerge pe pista aflată încă într-o stare acceptabilă. Locul a rămas pe mai departe unul dintre bunurile comunității, o fantomă întreținută de serviciul de salubritate al orașului, un paradis degradat, al nimănui și al tuturor deopotrivă.

Numele meu e Filip Maximilian M. Sunt un bărbat trecut bine de jumătatea vieții. Săltând ritmic din rotule și gambe, îmi trăiesc cu intensitate clipele de atletism crepuscular, purtat de iluzia că timpul nu e un adversar atât de redutabil pe cât ni se spune. Încerc să rămân în prima linie, deși e destul de limpede faptul că locul meu e undeva în tribune.

Nu depășesc cinci tururi de pistă. Nici când mă simt mai în formă – ceea ce, e foarte adevărat, nu se întâmplă prea des – nu mă aventurez dincolo de această limită. Cinci ture de stadion sunt suficiente. Nu e nimic de dovedit și nu mă pregătesc pentru nicio competiție, așa că nu văd ce rost ar avea să exagerez. Alerg pur și simplu din plăcerea de a-mi regăsi corpul. E reconfortant să-ți redescoperi părțile uitate ale corpului, mușchii fesieri, de exemplu, *gluteus maximus*, pe care-i simți, în sfârșit, bine ancorați, puternici și vibrațili. Dar nu e numai asta: atunci când alerg pot medita la o mulțime de lucruri. Pot medita într-un mod, să-i spun așa, dinamic, viguros, cu totul diferit de felul în care pot face același lucru atunci când seara mă așez în pat, pe jumătate amorțit de oboseală, doborât de suflul unei întregi zile, sau când, dimineața, îmi pregătesc cafeaua. Când alerg, lucrurile devin unitare și translucide, structurate într-un unic flux.

Soarele dimineții e puternic, lumina lui primordială se răsfrânge fără opreliște în lungul pistei, scoate-n relief vechi urme striate de pantofi în praful de zgură, aruncă umbra unui turn de proiectoare și o curbează până dincolo de jumătatea terenului. Porțile stadionului sunt vechi de când lumea dar culoarea lor verde, obosită, pare a prinde dintr-odată viață, o frumusețe fără profunzime se redeșteaptă pentru câteva clipe în curburile florilor de fier forjat și-n rigiditatea lor rugoasă.

Prin deschiderea lor urcau microbiștii, un zumzet colosal, de războinici nordici eliberați din strânsoarea lui Odin, o ceață gălăgioasă și veselă de chipuri.

În urmă cu mai bine de treizeci de ani veneam aici, la meciurile de fotbal, cu Ștefan Capdecă. Capdecă e un tip înalt, bine clădit și surâzător – ca să vă faceți o idee vă puteți gândi la Gregory Peck, din *Tunurile din Navarone*. Mă ținea pe după umeri,

Respon împingându-mă în față, ca pe un piolet. Ne strecuram prin masa vociferantă de bărbați până ce ne găseam locuri în tribune. Meciul începea, în sfârșit, și atunci ceva înălțător și de o magnitudine fără seamăn se țesea în fața noastră, mereu în forme noi și fluide, în jocul de pase, stopuri și driblinguri, în interceptări, în loviturile de pedeapsă. Apoi, după meci, fluviul uman se întorcea în ale sale. Gangele irascibil, trist sau euforic, se revărsa pe străzi. Eram purtați de o senzație intraductibilă de puritate și de exaltare.

Azi doar eu mă mai aflui la nivelul zero al terenului. Vigoarea și surâsul lui Capdec, vremurile de aur ale prieteniei noastre, tropăitul viril al cramponelor, liniile trasate cu var, stegulețele galbene ce marchează colțurile terenului, miile de voci și corpuri strânse unele în altele într-un vuiet colosal – toate acestea au amuțit. Au mai rămas doar fragmente și umbre, spasme subdermice, duhuri întunecate și moi adăpostite în straturile joase și incerte ale memoriei.

E o liniște desăvârșită duminica dimineața pe stadion. Când ajung aici, puțin înainte de 8, atmosfera e pură și compactă. Corpul meu în alergare e cel care strivește straturile de aer, taie un culoar nevăzut și aduce în răcoarea matinală un ușor scâncet de oase și articulații amortite. Totul e să păstrezi un ritm egal al alergării, să nu te precipiți.

După ora 8 apar, rând pe rând, și alte figuri similare, tomnatic și burtifere, masculi timorați alergând în numele aceleiași cauze incerte dar onorabile, în vreme ce în tribunele ruinate poposesc ciori sau vrăbii singuratic, iar vara șopârle cafenii, comune, *podarcis taurica*, alunecă sperioase printre dalele de ciment și smocurile de iarbă.

Pe la 9 sosesc tinerii, fete și băieți, în grupuri de patru sau cinci, trupuri trandafirii, cartilagii puternice, mușchi fesieri și gambe bine reliefate. Aleargă și ei, lejer, parcă plutesc. Ca și cum lumea

ar fi a lor și, într-un fel, așa și este. În timpul acesta generația Duran-Duran se retrage. Suntem deja epuizați și vag fericiți, ne trântim la volan ieșind prudent din parcare, virăm spre marsupialele casnice, călduțe și sigure, cu gândul la felurite femeiuști inaccesibile zărite prin mall, la supele fierbinți în care plutesc steluțe de fidea și rondel de morcovi, încrezători că, azi cel puțin, corpul nu ne va trăda, că e de partea noastră, și, încă suficient de elastic și puternic, stă întins ca o membrană de purpură peste susurul străniului, colosal și îngrozitor, *abisul*...

Fete cu părul legat în coadă de cal. Băieți cu brațele bronzate, subțiri. Aleargă calm, doi câte doi, iar în timpul acesta se privesc și își vorbesc. Trec pe lângă tine ca și cum nu ai exista. Ești neant, fruct vag al marginii. E un spectacol al frumuseții și siguranței de sine și în același timp e o cruzime, o sfâșiere. Cândva ai fost și tu asemeni lor, nepăsător și zvelt. Știi foarte bine că niciodată nu vei mai atinge această splendoare. Alerg prin carapacea răsturnată a unei broaște țestoase gigant, vertebrele uscate sunt răsfrate sub sunetele lumii care se îndepărtează, veselă și solară, indiferentă. Oasele tale crapă, fragile ca niște grisine. Praful albicios e purtat de vânturile de nord, dus departe, nimănu-i nu-i pasă, ești pur și simplu pe cont propriu.

Când îmi fac turele de stadion duminica dimineața, gândurile mele amușină tot felul de chestiuni din trecut. Mai mult sau mai puțin îndepărtat, trecutul e propriul tău corp în descompunere, o alcătuire alchimică în general suspectă. Alergatul, cu doza lui de efort și concentrare, constituie unul dintre cele mai bune prilejuri de reflecție asupra propriei tale vieți, așa cum a fost ea, cu ineptiile și momentele ei de strălucire. În timp ce corpul se străduiește, fericit ca un iepure scăpat din bătaia puștii, să se elibereze dintre straturile de gudron și anchiloză și să păstreze un ritm egal cu sine

pe parcursul întregului traseu, inima o ia la vale, la deal, în sus, în adâncime, cutreieră ca un rege diliu încăperile vechiului castel.

Mă gândesc la Sara, fosta mea soție. Ne-am despărțit pentru totdeauna, nimic nu mai poate fi întors din drum, e o realitate atât de limpede încât poți observa plutind în țesutul ei spongios și translucid firele de praf. Au rămas doar aceste stranii străfulgerări intime, frânturi meteorice traversând cerul pal al clipei.

O mulțime de lucruri construiesc, insesizabil și meticulos, zi după zi și an după an, realitatea vieții în doi. Dar deopotrivă construiesc și iluzia vieții în doi, fantoma acestei comune viețuiri, reflecția în iluzorii; o realitate secundă, de umbră, care te însoțește mai departe, chiar dacă povestea s-a încheiat la un moment dat și drumurile s-au despărțit, definitiv.

Alte lucruri, de mai mică amplitudine, fugare, la fel de incontrolabile, îmi trec prin minte, în vreme ce trag ritmic din coate și gâfâi ca un elefant de mare luptând pentru locul lui pe marginea stâncoasă a țărmului. Mutra veselă a lui Leo de acum 30 de ani, când dansa desculț pe *Personal Jesus*. Nimicuri sau chestiuni a căror gravitate s-a stins odată cu trecerea anilor. Tuturor ni se întâmplă la fel. În anumite momente de răgaz sau de așteptare, când călătorim și pe fereastra vagonului de tren peisajul se derulează cu repeziciune, când așteptăm, în stații, la ghișee, când nu e nimeni cu noi, de fapt, doar noi. Cumva autonom și destul de neclar, faliile diferite, imaginile întregi sau parțiale, vechi și uitate senzații, chipuri și voci, tot ceea ce e adormit în straturile noastre interioare și înseamnă pentru noi trecut, urcă deodată la suprafață, în miezul clipei prezente, independent de voința noastră, asemenea unor vise, ceea ce unora dintre noi ne conferă un aer melancolic și absent. E plăcut să fii absent. Abstras. Sus, foarte sus și departe, în straturile de aer, în evanescență, plutind la orizontul berzelor.

Partea incomodă începe atunci când trebuie să revii cu picioarele pe pământ, redevenind insul responsabil, atent, colocvial pe care-l știu ceilalți. Îți plătești facturile, acorzi prioritate, mergi la serviciu, contribui la fondul de pensii, arborezi, în general vorbind, surâsul celui ce pare a crede, fără nicio ezitare, în consistența și dulceața lucrurilor imediate și necesare.

Capdecal locuia într-un cartier mărginaș, într-un bloc în fața căruia se întindea până departe, spre sud-vest, un câmp de pe care, timp de câteva zile, în mai și august, decola un mic avion utilitar care împrăstia insecticide peste parcuri. Lui Capdecal îi plăcea foarte mult ceea ce el numea deschiderea aceasta formidabilă spre sud-vest. Aici, la marginea orașului, e îngrozitor de frumos, spune. Mai ales iarna. Și îngrozitor de frig, am ținut să precizez. Ești tu prea sensibil, a punctat Capdecal.

Depart, în zare, puteai observa coamele dealurilor împădurite cu pini sfrijiți, dar cu toate acestea locul mi se părea, pe atunci, trist, izolat, marginal. O linie de blocuri gri, uniforme, un zid de care se izbesc vânturile și care ne separă de lumea celor morți.

Când mă gândesc la Capdecal, cel de atunci, îmi amintesc că mai mereu mă trezeam invidiindu-i vitalitatea nebuloasă, neastâmpărul, ciudata fericire perpetuă în care părea înfășat ca un prunc nou-născut. De multe ori l-am privit atent, iscoditor, căutând să descifrez, în ființa agitată și acaparatoare, puntea de legătură posibilă, vibrația nevăzută a spiralelor de ADN, ceea ce mă lega *realmente* de el. Așa cum privești un coleg de celulă sau de salon de spital. O infracțiune sau o maladie similare vă ținutuesc în același spațiu.

Ne uitam împreună la televizor până noaptea târziu, zapând încolo și încoace în pauzele meciurilor – tocmai se desfășura Campionatul

Mondial. Vara, cu staturile trase, în șorturi, transpirați și amuțiți, prinși într-o pânză de păianjen întunecată și umedă, fără să ne zbatem, fără să vrem ceva sau altceva. În vara aceea toată existența mea s-a concentrat pe fotbal. Pe Paolo Rossi. Dar Capdecâl nu era impresionat de Paolo Rossi. I-a preferat întotdeauna pe nordici, mai legați între ei, în joc, spunea, periculoși pe extreme și la centrările înalte, duri în apărare, aproape impenetrabili în zona careului de 16 m. Figurile individualiste, starletele, îl lăsa rece. Fotbalul e un joc de echipă, o construcție comună, suma unor numere, ca în matematică, spunea. Dar părerea lui despre Paolo Rossi mă lăsa rece. Contează doar ce-ți spune inima. Doar ceea ce te face să vibrezi. Inima, vorba lui Tothero, unul dintre eroii mei preferați, e cea mai bună călăuză. Și nu am niciun motiv serios să-i pun la îndoială spusele.

De Capdecâl mă leagă frumusețea anilor puri. A trecut atât de mult timp de atunci încât am impresia că e vorba despre o altă viață, de un alt Filip Maximilian M, similar dar nu identic. Cel de acum e un Filip Maximilian M *îngrozit* sau, în cel mai bun caz, neutru, anost. Pe atunci nu eram obsedat de sex, de bani, de moarte. Ești pur atâta timp cât nu cunoști frica. În apartamentul lui Capdecâl de la etajul patru am văzut-o pe Sindilauper goală, într-o după-amiază de iunie. A ieșit de la baie și a trecut pe lângă mine, încet, ieșind pe balcon, tăind pentru o clipă imaginile de pe ecranul televizorului la care priveam, așezat pe canapea. Pe balcon și-a rotit brațele și umerii, să alunge înțepenirea. Razele soarelui de vară se strecurau printre cracii ei albi. După două minute a apărut și Capdecâl, a tăiat și el imaginile tv, în curul gol, alb și el, ca un pește întors cu burta în sus. Au stat o vreme pe balcon, dezmoțindu-și oasele, glumind, împărțind țigara pe care o adusesese el între buze. Părul ei, lung și foarte bogat, i se revărsa ca un râu de lavă pe spate, aproape îi atingeă fesele miciute și țepene.

Sindi lucra două străzi mai jos, la un mic magazin de cartier. Uneori mă trimitea Capdecâl să cumpăr de la ea țigări sau ceva de băut. După ce și-au fumat țigara și expus cururile pe balcon, s-au îmbrăcat și am plecat toți trei la cinema *Orizont* și am văzut un film prost și prea complicat ca să rețin ceva, dar mi-a plăcut obscuritatea sălii, umbrele mișcătoare ale celorlalți, faptul că eram între Capdecâl și Sindi, ca și cum aș fi fost fratele lor mai mic, miop și introvertit ca un *helix pomatia*. După câteva luni s-au despărțit iar eu a trebuit să găsesc, tocmai lângă Polivalentă, departe, alt magazin pentru țigări. Ești un fraier, i-am spus. Chiar îmi plăcea Sindilauper. Un mare fraier. Capdecâl a deschis două beri și o sticlă de lichior de nuci (acum mi se pare oribil, dar atunci era al naibii de plăcut) și am băut până aproape de miezul nopții. Ne făceam planuri să plecăm la un concert *Dire Straits* la Budapesta, dar nu am mai ajuns. Apoi Capdecâl s-a combinat cu o avocată grasuță și plină de bani. Mi-o imaginam goală, pe balcon, în locul lui Sindilauper. Îmi imaginam balconul rupându-se sub ea și pe ea urlând de frică.

Tură după tură străbat traseul ovoid și dens. Sunt un mecanism încăpățânat și greoi, purtând cu sine freamătul fragmentar de nestăpânit, vechi, fâpturi calcificate și senzații. Ceea ce mă împinge de la spate e încântarea aceasta îngrozită.

Capdecâl a plecat în America, imediat după ce a terminat Agronomia. Timp de mulți ani nu i-am putut ierta plecarea în State. De fapt, nu cred că i-am iertat niciodată, *cu adevărat*, chestia asta. Mă așteaptă o groază de posibilități, spunea. Te așteaptă pe mă-ta, ar fi trebuit să-i spun. Aceleași posibilități, o groază, te așteaptă și aici. Dar am tăcut. Nu se făcea să-i stric entuziasmul.

Îmi amintesc atât de bine verile noastre de atunci. Felul moale și dulceag în care se revărsau din pâlniile megafoanelor amplasate

pe stâlpi melodiile pop ale anilor '80. Pasele în micile meciuri de pe plajă, sticlele de pepsi, strălucirile verzui ale apei din bazin, fetele, subțiri și frumoase în costumele lor de baie înflorate, cupele de tablă ale dușurilor din care țâșnesc firicele de apă cu gust de clor, șlapii, cărțile, soarele puternic ca un bivol traversând preeria cerului.

Am 45 de ani și sunt o bilă metalică bine prinsă în lanț de brațul macaralei. Sunt însăși balansul, vibrația rigidă și încrezătoare a lanțului, umbra rotunjoară și agitată care plonjează peste firele de iarbă ce au izbucnit dintre dale, izbind structura șubrezită a zidurilor. Un iz de mortar și argilă, de lume veche și fără întoarcere, strânsă în straturi de praf și moloz se ridică în aer.

E o vârstă foarte ingrată, dacă stai bine să te gândești. Schiorul e deja lansat pe suprafața imposibilă a trambulinei. Brațele i se lipesc de costum, corpul se înclină pentru a prinde o cât mai bună poziție aerodinamică. Vor urma un salt și o planare feroce. Lucrurile sunt fără întoarcere.

În timp ce alerg, privirile urmează marginea din stânga a fos-tului teren de fotbal, și întreaga suprafață pare o uriașă piele de morsă pusă la uscat, prinsă în cele patru colțuri simetrice, cu smocuri de iarbă joasă, verde-gălbui și crăpături ramificându-se haotic, semănând cu niște artere fosilizate. O miasmă de ierburi arse plutește deasupra orașului. Pare a veni dinspre nord, traversând spațiile urbane compacte și rigide, pentru a întâlni axul invizibil și lichid al sudului, zona industrială, depozitele delimitate de o linie de cale ferată secundară, macarale ca niște imense berze metalice inerte, vopsite în galben și albastru pal.

Iarna, vânturile reci strivesc de pereții blocurilor fascicule de gheață și un vuiet tăios locuiește parcările și spațiile de joacă ale

copiilor și se strecoară până dincolo de jumătatea orașului, spre centrul vechi.

M-am născut în 1968, după ce hurelul tancurilor pe străzile din Praga se stinsese. 1968 a fost un an neliniștit, sângeros și destul de ciudat. Bobby F. Kennedy a fost împușcat, la fel și Martin Luther King. În toamnă, Serge Gainsbourg a lansat *69, année érotique*, cântecel pe care l-am ascultat abia la 32 de ani, după căsătoria cu Sara. Duetul cu Jane Birkin, ușurel, plăcut, era în perfectă concordanță cu optimismul și proștețimea relației noastre. Ne-am petrecut luna de miere – de fapt a fost doar o săptămână, în cap – în Ungaria, la o stațiune. Sara a înotat cu o voluptate aproape disperată, în vreme ce eu am făcut doar scurte băi termale, urmate de ședințe de plajă. În general eram destul de mulțumit să admir neobosita desfășurare de corpuri aproape goale, întinse pe șezlonguri, jucând volei sau badminton, forme de diferite vârste, străluciri și elasticități. În contrast, bazinele termale erau acoperite, închise, părând cu totul izolate de lumea exterioară, solară și gălăgioasă. Pe marginea acestora erau amplasați, în sacii imense, tot felul de arbuști. În apa neagră, caldă, pluteau corpurile albe, diforme și tăcute ale unor bătrâni tăcuți. Dar prezența lor o găseam liniștitoare.

La prânz, mâncam la una dintre numeroasele terase așezate în zona piscinei principale, comandam salate sau file de crap. Eram cazați la doar 2 km distanță de aqua parc, într-o pensiune cochetă, așezată pe malul unui lac plin de stufăriș și de rațe sălbatice. Puteai să faci o mică plimbare cu barca sau să pescuiești. A fost o perioadă de care totdeauna îmi amintesc cu plăcere.

Acest cântec are exact vârsta mea de acum, i-am spus. Dar Sara nu reacționat în niciun fel. Vorbele mele au trecut prin ea și s-au destrămat în amiaza ungară. Semănau cu vocile celorlalți, din care